

Uhrig Zsigmond képei

Uhrig Zsigmond békéscsabai kiállítása sok látogatót vonz a Képcsarnok békéscsabai Munkácsy-termébe. A művész képei előtt állva szuverén világgal ismerkedünk.

Törvényeit őrzi azzal, hogy látomásait bizonyos tájakra korlátozza. Ez a szelekció az igazi növekedés a fogalom festői értelmében. Megszorításai; elmélyülései. Emberi művészi világa Gőd, s ennek az izgalmas Dunakanyar-folyosónak északi meghosszabbodása Váci, Verőce, Nagymarosig, az Ipoly torkolatáig. Ezt a vidéket az otthon bensőségének magaslátán uralja. Bozótosa, faluvégi nádasa, gödi kompja nem csupán tárgyilagos motívum, hanem az övé — Uhrig Zsigmond birtoka.

Képei felületének két fő eleme az előteret hálózatos vonalakkal elemző rajz és a mindig egyedi színvilág. A jelentéktelennek látszó ősi gaz, halmaradék a piac kosaraiban, művészetében mindig jelentőssé válik. Határok között mozog képzelete, de ez igazi mozgás — sohasem üresjárat, sohasem rutin, hanem a gondolatilag, rajzilag megoldott, meghódított hollandiai, bolgár kikötők, mátrai meredélyek, balatoni naplementék,

nagymarosi fák festői vízszasugárzása; gyarapított, humanizált valóság. A gödi komp; otthona, a rotterdami csatorna; képi naplója. Élmény ez is, az is, de a Dunatáj állandó motívuma, a külföldi utazás csupán rajzi emlék. Ez is, az művekké gyorsul, de van különbség a két tartomány között, attól függetlenül, hogy mindkét forrás festészté alakul.

Uhrig Zsigmond 1919-ben született Szentendrén, de különös paradoxon, ezt a környezetet képei alig érintik. Talán azért, mert Rudnay Gyula, akinek tanítványa volt, eleve más inspirációk felé lendítette. 1943 óta kiállító művész, önálló tálata nyílt Vácott, Budapesten, Abonyban, Dunakeszin, Verőcén, Gödön és a hollandiai Delftben.

Négy évtizede festő. az általa teremtett szépséggel hatni akar, ezért szorgalmazza kiállításait a váci kórházban, a dunakeszi iskolában. Nem beszél a közművelésről; gyakorolja, ezért tüntették ki 1978-ban a Szocialista Kultúráért kitüntetéssel. Jelene értékes, még inkább jövője, mert festői és emberi érték kormányozza.

Losonci Miklós

Képtelen krónika az egri várban

Előkészületben

az Agria '79 programja

Ötödik alkalommal készül Eger városa az Agria-rendezvényekre. Ha némi módosítással is, de folytatják a hagyományt, s elsősorban tartalmi gazdagodást várnak a város vezetői az idei nyártól. Erősíteni kívánják a program idegenforgalmi jellegét és emelni annak művészi színvonalát.

Az egri nyár középpontjában álló várszínházi bemutatók művészi értékét az elmúlt években bizony egyre jobban vitatta a kritika. A város vezetői most igyekeztek figyelembe venni az elmúlt évek tapasztalatait. Már megkezdődött az a munka, amely a szervezeti keretek, valamint gazdasági lehetőségek fejlesztését, jobb kihasználását van hivatva szolgálni. Sor került személyi változásra is: Romhányi László — akit Kijevbe hívtak vendégrendezésre — lemondott az Agria Játékszín művészeti vezetéséről. A nyári bemutató rendezésére Valló Pétert, a Vígyszínház művészt kérte fel a város, s a rendező már meg is kezdte az előkészületeket.

Ezen a nyáron egy fiatal magyar író, Vámos Miklós Háromszoros vívát! című képtelen krónikáját láthatja a közönség az egri várban, a gótikus palota előtt. A színre kerülő mű IV. Béla korában játszódik ugyan, ám évszázadokon átívelő mondanivalója mához szóló üzenetet közvetít. Valló Péter rendezése látványos zenés komédiát ígér. Július 13-án lesz az ősbemutató, majd tíz alkalommal kerül közönség elé ez az érdekesnek ígérkező képtelen krónika.

Ezen a nyáron egy bemutatót rendeznek Egerben, ám néhány előadásra visszahozzák Nemeskürty István *Noé galambja* című monodramáját, amely az elmúlt évben nagy sikert aratott *Bánffy György* előadásában, és jelenleg is szerepel Budapesten a Játékszín műsorán. És ha az anyagiak, valamint a színészegeztetés lehetővé teszi, akkor a Gyulai Várszínház egyik produkcióját az egri várban is bemutatják, cserébe pedig az Agria Játékszín előadását láthatja a gyulai közönség.

Eredményesnek ígérkezik az a meghívásos drámapályázat, amelyet hazafias, történelmi tárgyú művek írására hirdetett meg az elmúlt évben a Kulturális Mi-

nisztérium, a Magyar Írók Szövetsége, valamint az egri Városi Tanács. A pályázatra nyolc író — *Csurka István, Eörsi István, Fekete Sándor, Páskándi Géza, Óriási Ferenc, Sárospataky István, Spiró György és Szász György* — kapott meghívást.

Mint megtudtuk, *Sütő András* az Egri csillagok színpadra állításának gondolatával foglalkozik.

A várszínház érdekesnek ígérkező bemutatóján túl sokszínű, érdekes program várja az érdeklődőket. Májusban, illetve júniusban ismét megrendezik a színházi estéket, a székesegyházban magyar, lengyel és finn orgonaművészek adnak koncertet, a vár romkertjében lesz dzsesszkoncert, a gótikus palota előtt pedig Magyar tájak címmel mutatják be műsorukat az együttesek. Megrendezik a megyei munkás és ifjúsági énekkari szemlét, a fúvószenekarok hagyományos bemutatóját, a lakótelepi hangversenyeket, de sor kerül táncversenyekre, különböző tárlatokra is. Az Agria '79 programját a hagyományoknak megfelelően a TIT nyári egyetemei zárják.

Márkus László

Előzetes

Hangversenyek a megyében

Az Országos Filharmónia Békés megyei Kirendeltsége ma, március 27-én, este rendez meg Orosházán harmadik, holnap, 28-án Szarvason negyedik bérleti hangversenyt. A 19 órai kezdettel megrendezésre kerülő hangversenyeken Oberfrank Géza (képünkön) vezényletével a Budapesti MÁV Szimfonikusok adják elő Mozart nyitányát, Haydn D-dúr gordonkaversenyt és Mozart D-dúr (Haffner) szimfóniáját. A műsorban közreműködik Koó Tamás gordonkán.

Az ifjú zenebarátok hangversenysorozatának második, harmadik és negyedik évfolyama részére is a napokban rendeznek előadásokat. A második évfolyam

Tessedik városa hajdan és ma Új állandó kiállítás nyílt a szarvasi múzeumban

Gyulavári Pál nyitotta meg az állandó kiállítást

Az egykori Tessedik-iskolában nyitották meg vasárnap délelőtt a szarvasi múzeum Tessedik városa hajdan és ma című új, állandó kiállítását. A múzeum viszonylagos évek után jutott el odáig, hogy végleges otthonában, ezen az állandó kiállításon a város több ezer éves múltját, népének életét és munkáját, múltjának haladó eseményeit, jelenét a látogatók elé tárhatja.

A megnyitó ünnepség az óvónölképző intézet énekkarának műsorával kezdődött, majd Palov József, a szarvasi múzeum igazgatója köszöntötte a vendégeket, beszélt az állandó kiállítás létrejöttéről, a gyűjtés és az összeállítás hosszú hónapokat igénylő munkájáról. Ezután Gyulavári Pál, a Békés megyei Tanács elnöke mondott ünnepi beszédet. Hangoztatta, hogy Szarvas kulturális fejlődésének jelentős lépcsőfoka ez a nap, amikor megnyílik a múzeum állandó kiállítása, mely nagymértékben elősegíti, hogy a szarvasi múzeum felzárkózzon a megye nagy tekintélyű, ismert művelődési intézményei közé.

A hagyománytisztelő, a városhoz való ragaszkodás munkált már azokban az erőfeszítésekben, abban az áldozatos munkában is, mellyel korábban az emlékeanyagot összegyűjtötték, megőrizték, otthon teremtették számára — mondotta. — A múzeumi munka mégis csak akkor teljesíthető ki, akkor juthat el értelmes céljához, amikor a gyűjtemény javát közkinccsé teheti, bemutathatja a múlt résztvevőinek, a jelen és a jövő építőinek. Az állandó kiállítás új korszakot nyit a múzeum fejlődésében, megteremt annak feltételeit, hogy kiteljesíthesse embernevelő funkcióját.

A továbbiakban arról beszélt, hogy a kiállítás alap gondolata és célkitűzése bemutatni Tessedik városának és környékének hateres éves történetét, vázolni népének életét, múltjának haladó eseményeit, jelenének küzdelmeit és sikereit. Külön szövegezt arról a kimagasló szerepről, melyet Szarvas anyagi és szellemi fejlődésében az 1767-ben Szarvasra került Tessedik Sámuel haláláig betöltött. Elmondotta, hogy Tessedik nevéhez fűződik az első mezőgazdasági iskola megalapítása, a szikes talajok első meliorációja, a különféle takarmány- és ipari növények elterjesztése, a rétgazdálkodás és fásítás.

A továbbiakban áttekintette a város 18-19. századi történetét, majd így folytatta:

Részlet a gazdag régészeti anyagból

Fotó: Gál Edit

lán, Dobozon és Sarkadon — a gyulai kamarazenekar lép fel Herbály András vezényletével. Március 28-29-30-án Gyomán, Dévaványán, Dombegyházán, Eleken, Körösladányban és Vésztőn Lang Gusztáv vezényletével a szarvasi kamarazenekar lép fel.

— A 19. század végén Szarvason is megindult a sorsával elégedetlenek szervezkedése. Előbb a munkásszakszervezet alakult meg, 1907-ben pedig a Szocialdemokrata Párt helyi szervezete. Az első világháború után, a polgári demokratikus forradalom győzelmeként a szarvasiak is létrehozták a Nemzeti Tanácsot, majd megalakult a Kommunista Magyarországi Pártjának helyi szervezete. A proletárdiktatúra az intervenció csapatok bevonulása miatt sajnos, csak néhány hétig tarthatott.

Gyulavári Pál ezután a város két világháború közötti időszakával foglalkozott, majd a felszabadulás eseményeit idézte. Megnyitó beszédét a következő szavakkal zárta:

— Ahogy a vízcepp is képes arra, hogy hosszú évek, évtizedek alatt sziklát vájjon ki, a múzeum, és más köznevelődési intézmények munkája is úgy alakítja észrevétlenül, napról napra emelkedő ráhatásával az emberek tudatát. Engedjék meg, hogy e gondolat jegyében nyissam meg a kiállítást, és átadjam azt a tisztelt látogatóknak.

A megnyitó vendégei elismeréssel szövegezt az új állandó kiállításról, melynek forgatókönyvét Czeglédi Imre, Dér László, Makkay János, Palov József és G. Vass István muzeológusok írták. A vendégek számos illusztrációval díszített kiállításvezetőt is vásárolhattak, melyet Palov József szerkesztett, és a békéscsabai Dürer Nyomda készített.

S. E.

Műszaki hiba?

Vitába szállok mindenki-vel, aki azt állítja, hogy a televízió elvon az olvasástól. Az elmúlt héten ugyanis végignéztam a Korvin Ottó börtönaplója alapján írt, Utolsó üzenet című tévéjátékot, s azóta nagy figyelemmel, helyenként pedig megrendülten olvasom a Tanácsköztársaság e jelentős személyiségéről hírt adó dokumentumokat. Nem akartam elhinni ugyanis, hogy a történelmi kor tragikusan rövid életű fiának börtönből írt feljegyzései olyan hatástalannak legyenek, mint amilyen tömény unalmat árasztott a képernyőre kerülő műsor. S ha negatív élmény sugallata is, de most mégis a tv-nek köszönhetem, hogy felhívta a figyelmem erre a tanulságos olvasmányra. Csofaldokozom, hogy a tévéjáték alkotógárdája nem tudott 60 percre valót képernyőre keréketíteni — ezekből a drámai helyzetektől sűrű, tiszta lírával és mély humánussal átitatott sorokból.

Mondom, álomtól nehezül pillákkal keltem fel a tévékészülékem mellől, pedig minden figyelmem erre az időre tartalékoltam. Bárhogy is fáj, le kell írni azt az aggodalmam, amely arra figyelmeztet, hogy az utóbbi időben a televízióban (is) terjedőben van egy, a lényegre oda nem figyelő, hanyag, felületes stílus. Majdnem azt írtam: munkastílus.

Am a munka szent dolog, ne társítsuk negatív jelzőkkel. Elég baj az, ha sokan félvállról veszik a dolgukat, azaz sem törődve, hogy hanyagságuk „eredményével” a nézők millióinak jobb sorsra érdemes energiáját rabolják el. Igaz, a művészi színvonal önmagában nehezen mérhető, de azt már az áramszolgáltató vállalatok műszerei is kimutatják, ha egy-egy televíziós program sugárzása-akor egyetlen kattánás az ország, amikor a nézők kikapcsolják készüléküket. És még az a szerencsésebb alkat, akinek van önuralma (tapasztalata, érzéke) időben felállni a képernyő elől.

Gondolom, a televízió épületében is gyakorta elhangzik a takarékosra való figyelmeztetés. Am a képernyőre kerülő művekből inkább az derül ki, hogy a takarékosra zömmel a megvalósítás igénytelenségével tévesztik össze, s az tán fel sem merül, hogy legnagyobb pazarlás, ha a nyilvánvalóan sikerületlen alkotásokat is műsorra tűznek. (Pénzt, időt, energiát megawattjait és a nézők figyelmét takaríthatnak meg, ha „csak” az alkotógárdát fizetnék hiába, amikor az igényesebb munkára való ösztönzés végképp kudarcot vall.)

Tudom, részletesebb bírálatok sokasága kellene a fenti sorok igazolására. Am a gyakorta tapasztalható művészi igénytelenség felsorolására most nincs hely. Még szerencse, hogy vasárnap este akadt olyan szakértő, aki észrevette, hogy a színházi közvetítést a harmadik felvonás sugárzásával kezdték...

(Andódy)